

4.2. Ապրանքների արտահանում և ներմուծում

4.2.1. Արտաքին առևտուր

Արտաքին առևտրաշրջանառությունը: 2013թ. հունվար-սեպտեմբերին 2012թ. նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալը նվազել է 12.3 տոկոսով*, ընդ որում՝ արտահանումը նվազել է 7.6 տոկոսով, իսկ ներմուծումը՝ 13.2 տոկոսով: Բացասական առևտրային հաշվեկշիռը նվազել է 14.6 տոկոսով: Առանց հաշվի առնելու վերաարտահանման** բնույթ ունեցող ապրանքատեսակները, 2013թ. հունվար-սեպտեմբերի համեմատ արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալը նվազել է 10.8 տոկոսով, ընդ որում արտահանումը՝ 1.3 տոկոսով, իսկ ներմուծումը՝ 12.4 տոկոսով:

	2012թ. հունվար-սեպտեմբեր		2013թ. հունվար-սեպտեմբեր		աճի տեմպը, %
	մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար	մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար	
Արտահանում (ՖՕԲ գներով)	17177.4	42826.2	16256.4	39566.7	92.4
Ներմուծում (ՄԻՖ գներով)	88029.2	219523.9	78339.4	190522.9	86.8
Առևտրաշրջանառություն	105206.6	262350.1	94595.8	230089.6	87.7
Առևտրի հաշվեկշիռ	-70851.8	-176697.7	-62083.0	-150956.2	85.4

ԼՂՀ արտաքին առևտրաշրջանառությունը 2012-2013թթ. հունվար-սեպտեմբերին ըստ առանձին երկրների

Երկրի անվանումը	Արտահանում					Ներմուծում					/հազ. ԱՄՆ դոլար/ Առևտրային հաշվեկշիռը
	2012թ. հունվար-սեպտեմբեր	Տեսակարար կշիռը (%)	2013թ. հունվար-սեպտեմբեր	Տեսակարար կշիռը (%)	աճի տեմպը, %	2012թ. հունվար-սեպտեմբեր	Տեսակարար կշիռը (%)	2013թ. հունվար-սեպտեմբեր	Տեսակարար կշիռը (%)	աճի տեմպը, %	
Ը Ն Ղ Ա Մ Ե Ն Ը	42826.2	100.0	39566.7	100.0	92.4	219523.9	100.0	190522.9	100.0	86.8	-150956.2
այդ թվում՝											
ԱՊՀ ԵՐԿՐՆԵՐ	35512.7	82.9	35244.3	89.1	99.2	204902.7	93.4	179864.9	94.4	87.8	-144620.6
այդ թվում՝											
Հայաստանի Հանրապետություն	34093.1	79.6	33766.8	85.3	99.0	201905.4	92.0	179209.0	94.1	88.8	-145442.2
Ռուսաստանի Դաշնություն	1236.0	2.9	1477.5	3.8	119.5	1298.3	0.6	448.4	0.2	34.5	1029.1
Մոլդովա	183.6	0.4	-	-	-	-	-	3.4	0.0	-	-3.4
Բելոռուս	-	-	-	-	-	477.9	0.2	121.9	0.1	25.5	-121.9
Ուկրաինա	-	-	-	-	-	386.3	0.2	82.2	0.0	21.3	-82.2
Ղազախստան	-	-	-	-	-	834.8	0.4	-	-	-	-
ԱՅԼ ԵՐԿՐՆԵՐ	7313.5	17.1	4322.4	10.9	59.1	14621.2	6.6	10658.0	5.6	72.9	-6335.6
այդ թվում՝											
ՄԱԷ	-	-	-	-	-	1167.2	0.5	988.6	0.5	84.7	-988.6
Թուրքիա	-	-	-	-	-	2039.5	0.9	1300.3	0.7	63.8	-1300.3
Լիբանան	-	-	-	-	-	96.0	0.1	87.6	0.0	91.2	-87.6
Միացյալ թագավորություն	7016.2	16.4	4236.3	10.7	60.4	7240.3	3.3	4495.2	2.4	62.1	-258.9
Չինաստան	-	-	-	-	-	688.5	0.3	494.0	0.3	71.8	-494.0
Ինձ	235.7	0.6	-	-	-	741.6	0.3	1766.0	0.9	2.4 անգ	-1766.0
Իտալիա	2.8	0.0	-	-	-	97.5	0.1	45.2	0.0	46.4	-45.2
Միացյալ Նահանգներ	-	-	-	-	-	121.3	0.1	159.3	0.1	131.3	-159.3
Ֆրանսիա	58.8	0.1	-	-	-	268.8	0.1	167.6	0.1	62.3	-167.6
Սլովակիա	-	-	-	-	-	38.3	0.0	-	-	-	-
Նիդերլանդներ	-	-	-	-	-	23.8	0.0	-	-	-	-
Գերմանիա	-	-	-	-	-	36.9	0.0	30.8	0.0	83.5	-30.8
Չեխիա	-	-	-	-	-	3.1	0.0	569.1	0.3	183.6անգ	-569.1
Իսրայել	-	-	-	-	-	9.1	0.0	23.9	0.0	2.6անգ	-23.9
Հունաստան	-	-	-	-	-	27.6	0.0	-	-	-	-
Շվեյցարիա	-	-	-	-	-	220.4	0.1	-	-	-	-
Իսպանիա	-	-	-	-	-	26.3	0.0	5.1	0.0	19.4	-5.1
Սիրիա	-	-	-	-	-	10.0	0.0	-	-	-	-
Վերջինյան կղզիներ	-	-	-	-	-	1753.6	0.8	221.2	0.1	12.6	-221.2
Կիպրոս	-	-	-	-	-	10.0	0.0	97.7	0.1	9.8անգ	-97.7
Շրի Լանկա	-	-	-	-	-	1.4	0.0	-	-	-	-
Կանադա	-	-	29.0	0.1	-	-	-	-	-	-	29.0

* Համեմատությունը կատարվում է ԱՄՆ դոլարով:

** Վերաարտահանումը ներմուծված ապրանքների այնպիսի արտահանում է, որոնք երկրի սահմանն անցել են տվյալ պետությունում վերաձևակերտ և հետագայում սկզբնական առաքիչ երկիր վերադարձնելու նպատակով (կնքված պայմանագրերի հիման վրա և սահմանված վճարի դիմաց): Այս խմբի ապրանքների վրա սեփականության իրավունքը չի անցնում մի սեփականատերից մյուսին:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՀԱՏՎԱԾ

Երկրի անվանումը	Արտահանում					Ներմուծում					Առևտրա- յին հաշվե- կշիռը
	2012թ. հունվար- սեպտեմ- բեր	Տեսա- կա- րար կշիռը (%)	2013թ. հունվար- սեպտեմ- բեր	Տեսա- կարար կշիռը (%)	աճի տեմ պը, %	2012թ. հունվար- սեպտեմ- բեր	Տեսա- կա- րար կշիռը (%)	2013թ. հունվար- սեպտեմ- բեր	Տեսա- կա- րար կշիռը (%)	աճի տեմպը, %	
Լիտվա	-	-	51.4	0.1	-	-	-	-	-	-	51.4
Լատվիա	-	-	-	-	-	-	-	10.9	0.0	-	-10.9
Իրաք	-	-	5.7	0.0	-	-	-	-	-	-	5.7
Բելգիա	-	-	-	-	-	-	-	8.4	0.0	-	-8.4
Վրաստան	-	-	-	-	-	-	-	129.5	0.1	-	-129.5
Հնդկաստան	-	-	-	-	-	-	-	57.6	0.0	-	-57.6

2013թ. հունվար-սեպտեմբերին ԱՊՀ երկրների հետ արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալը կազմել է 88441.0 մլն դրամ (215109.2 հազ. դոլար) կամ ընդհանուր առևտրաշրջանառության 93.5 տոկոսը, իսկ այլ երկրների հետ՝ 6154.8 մլն դրամ (14980.4 հազ. դոլար) կամ 6.5 տոկոսը:

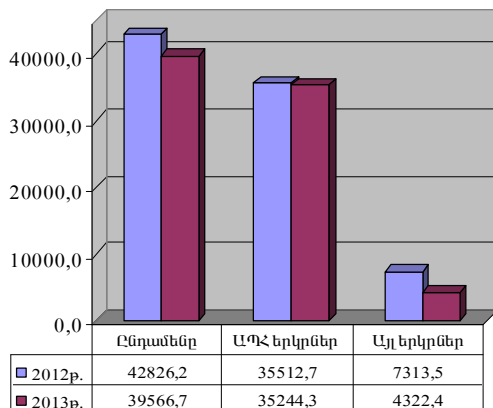
ԱՊՀ երկրներ են արտահանվել 14487.7 մլն դրամի (35244.3 հազ. դոլարի) և այդ երկրներից ներմուծվել՝ 73953.3 մլն դրամի (179864.9 հազ. դոլարի) ապրանքներ: Առևտրային հաշվեկշիռը բացասական է 59465.6 մլն դրամով (144620.6 հազ. դոլարով):

Այլ երկրներ արտահանվել են 1768.7 մլն դրամի (4322.4 հազ. դոլարի) և այդ երկրներից ներմուծվել՝ 4386.1 մլն դրամի (10658.0 հազ. դոլարի) ապրանքներ: Առևտրային հաշվեկշիռը բացասական է 2617.4 մլն դրամով (6335.6 հազ. դոլարով):

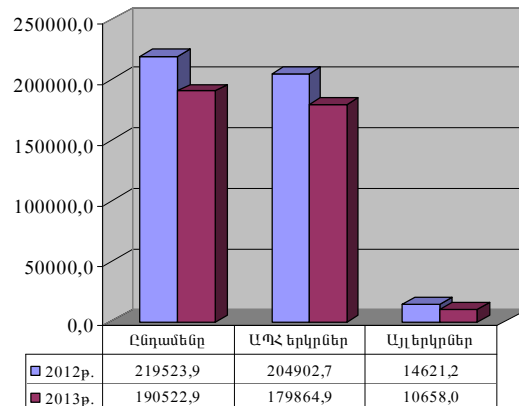
2013թ. հունվար-սեպտեմբերին արտահանման ծավալի 89.1 տոկոսն ուղղվել է ԱՊՀ երկրներ (որից՝ 95.8 տոկոսը՝ Հայաստանի Հանրապետություն, 4.2 տոկոսը՝ Ռուսաստանի Դաշնություն), 10.9 տոկոսը՝ աշխարհի այլ երկրներ (որից 98.0 տոկոսը՝ Միացյալ Թագավորություն, 1.2 տոկոսը՝ Լիտվա, 0.7 տոկոսը՝ Կանադա և 0.1 տոկոսը՝ Իրաք): Ներմուծման ծավալի 94.4 տոկոսը բաժին է ընկել ԱՊՀ երկրներին (որից 99.6 տոկոսը՝ Հայաստանի Հանրապետությանը, 0.2 տոկոսը՝ Ռուսաստանի Դաշնությանը, 0.1 տոկոսը՝ Բելուռուսին և այլն), իսկ 5.6 տոկոսը՝ այլ երկրներին (որից 42.2 տոկոսը՝ Միացյալ Թագավորությանը, 16.6 տոկոսը՝ Իրանի Իսլամական Հանրապետությանը, 12.2 տոկոսը՝ Թուրքիային, 9.3 տոկոսը՝ Միացյալ Արաբական Էմիրություններին, 5.3 տոկոսը՝ Չեխիային, 4.6 տոկոսը՝ Չինաստանին և այլն):

Արտահանման և ներմուծման ծավալները ըստ ԱՊՀ և այլ երկրների 2012-2013թթ. հունվար-սեպտեմբերին

Արտահանում (հազ. ԱՄՆ դոլար)

Ներմուծում (հազ. ԱՄՆ դոլար)

Արտաքին առևտրի ապրանքային կառուցվածքը

ԼՂՀ արտաքին առևտրաշրջանառությունը 2013թ. հունվար-սեպտեմբերին ըստ ապրանքախմբերի

Ապրանքային խմբի անվանումը	Արտահանում			Ներմուծում			Հաշվեկշիռը, հազ. ԱՄՆ դոլար
	արժեքը		տեսա- կարար կշիռը (%)	արժեքը		տեսա- կարար կշիռը (%)	
	մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		
Ընդամենը	16256.4	39566.7	100.0	78339.4	190522.9	100.0	-150956.2
<i>այդ թվում՝</i>							
Կենդանի կենդանիներ և կենդանական ծագման արտադրանք	417.6	1017.1	2.6	3011.9	7322.0	3.8	-6304.9
Բուսական ծագման արտադրանք	1613.7	3941.7	10.0	5889.8	14322.2	7.5	-10380.5
Յուղեր և ճարպեր	66.7	162.7	0.4	770.9	1875.4	1.0	-1712.7

ԱՐՏԱՔԻՆ ՀԱՏՎԱԾ

Ապրանքային խմբի անվանումը	Արտահանում			Ներմուծում			Հաշվեկշիռը, հազ. ԱՄՆ դոլար
	արժեքը		տեսակարար կշիռը (%)	արժեքը		տեսակարար կշիռը (%)	
	մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		
Պատրաստի սննդի արտադրանք	1981.6	4805.9	12.1	12782.0	31082.8	16.3	-26276.9
Հանքահումքային մթերքներ	7222.3	17564.7	44.4	17284.1	42054.7	22.1	-24490.0
Քիմիական արտադրության ապրանքներ	15.7	38.3	0.1	5800.1	14108.3	7.4	-14070.0
Պլաստմասսա, կաուչուկ, ռետին	62.4	152.3	0.4	995.3	2418.5	1.3	-2266.2
Կաշի և դրանից իրեր	7.6	18.6	0.0	75.2	182.8	0.1	-164.2
Փայտ և փայտյա իրեր	481.5	1172.8	3.0	681.2	1654.2	0.9	-481.4
Թուղթ և թղթյա իրեր	29.9	73.3	0.2	523.1	1274.3	0.7	-1201.0
Մանածագործական իրեր	29.0	70.9	0.2	3624.3	8819.5	4.6	-8748.6
Կոշիկեղեն, հովանոցներ, գլխարկներ	460.6	1120.1	2.8	778.1	1892.1	1.0	-772.0
Իրեր քարից, գիպսից, ցեմենտից	232.9	564.8	1.4	2369.7	5764.5	3.0	-5199.7
Թանկարժեք քարեր և մետաղներ	1733.4	4237.3	10.7	2025.7	4916.1	2.6	-678.8
Ոչ քանկարժեք մետաղներ և իրեր դրանցից	13.2	32.2	0.1	2939.4	7142.7	3.7	-7110.5
Մեքենաներ և սարքավորումներ	1077.5	2634.8	6.6	6789.1	16506.7	8.7	-13871.9
Տրանսպորտային միջոցներ	784.7	1895.5	4.8	6297.1	15300.7	8.0	-13405.2
Սարքեր և ապարատներ	-	-	-	390.8	953.9	0.5	-953.9
Կահույք, խաղալիքներ, այլ պատրաստի իրեր	25.7	62.8	0.2	5306.4	12918.8	6.8	-12856.0
Արվեստի ստեղծագործություններ, հնատճ իրեր	0.4	0.9	0.0	5.2	12.7	0.0	-11.8

Արտահանման և ներմուծման ծավալների դինամիկան
ըստ ապրանքախմբերի

/հազ. ԱՄՆ դոլար/

Ապրանքային խմբի անվանումը	Արտահանում			Ներմուծում		
	2012թ. հունվար-սեպտեմբեր	2013թ. հունվար-սեպտեմբեր	Աճի տեմպը, տոկոս	2012թ. հունվար-սեպտեմբեր	2013թ. հունվար-սեպտեմբեր	Աճի տեմպը, տոկոս
Ընդամենը	42826.2	39566.7	92.4	219523.9	190522.9	86.8
<i>այդ թվում՝</i>						
Կենդանի կենդանիներ և կենդանական ծագման արտադրանք	1457.3	1017.1	69.8	9610.6	7322.0	76.2
Բուսական ծագման արտադրանք	8036.4	3941.7	49.0	13030.1	14322.2	109.9
Յուղեր և ճարպեր	-	162.7	-	2133.9	1875.4	87.9
Պատրաստի սննդի արտադրանք	3812.3	4805.9	126.1	36187.4	31082.8	85.9
Հանքահումքային մթերքներ	16924.8	17564.7	103.8	42048.0	42054.7	100.0
Քիմիական արտադրության ապրանքներ	75.7	38.3	50.6	11371.7	14108.3	124.1
Պլաստմասսա, կաուչուկ, ռետին	361.0	152.3	42.2	2369.0	2418.5	102.1
Կաշի և դրանից իրեր	18.9	18.6	98.4	568.3	182.8	32.2
Փայտ և փայտյա իրեր	1068.6	1172.8	109.7	1612.3	1654.2	102.6
Թուղթ և թղթյա իրեր	-	73.3	-	1843.5	1274.3	69.1
Մանածագործական իրեր	62.9	70.9	112.7	8676.8	8819.5	101.6
Կոշիկեղեն, հովանոցներ, գլխարկներ	1432.9	1120.1	78.2	1859.8	1892.1	101.7
Իրեր քարից, գիպսից, ցեմենտից	209.0	564.8	2.7անգ	7715.4	5764.5	74.7
Թանկարժեք քարեր և մետաղներ	7016.2	4237.3	60.4	7829.9	4916.1	62.8
Ոչ քանկարժեք մետաղներ և իրեր դրանցից	1006.4	32.2	3.2	6697.9	7142.7	106.6
Մեքենաներ և սարքավորումներ	570.6	2634.8	4.6անգ	23190.5	16506.7	71.2
Տրանսպորտային միջոցներ	628.7	1895.5	3.0անգ	25118.1	15300.7	60.9
Սարքեր և ապարատներ	55.2	0.0	-	1590.2	953.9	60.0
Կահույք, խաղալիքներ, այլ պատրաստի իրեր	89.3	62.8	70.3	16062.8	12918.8	80.4
Արվեստի ստեղծագործություններ, հնատճ իրեր	-	0.9	-	7.7	12.7	164.9

4.2.2. Մարդասիրական օգնություն

Ըստ ԼԳՀ սոցիալական ապահովության նախարարության տվյալների, 2013թ. հունվար-սեպտեմբեր ամիսներին մարդասիրական օգնության կարգով Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետություն են ներմուծվել 98966.1 հազ. դրամի ապրանքներ: Ստացված մարդասիրական օգնության 43.7 տոկոսը կազմել են դեղորայքը և բժշկական տարբեր ապրանքները, 32.6 տոկոսը՝ ապարատները և սարքերը, 18.6 տոկոսը՝ տարբեր տեսակի ապրանքները, 5.1 տոկոսը՝ մեքենաները, սարքավորումները և մեխանիզմները:

ԼԳՀ ներմուծված մարդասիրական օգնության ծավալն ըստ առանձին ապրանքախմբերի

	2012թ.		2013թ.		Աճի տեմպը (%)
	հունվար-սեպտեմբեր		հունվար- սեպտեմբեր		
	քանակը	արժեքը	քանակը	արժեքը	
Ընդամենը		247878.2		98966.1	39.9
<i>այդ թվում՝</i>					
Նախկինում օգտագործված հագուստ, հատ	87	85.8	-	-	-
Ապարատներ և սարքեր, հատ	609	102395.3	26	32313.4	31.6
Մեքենաներ, սարքավորումներ, մեխանիզմներ, հատ	-	-	63	5022.4	-
Գեղորայք և բժշկական տարբեր ապրանքներ	512337	136745.4	140023.0	43254.4	31.6
Զանազան շինանյութեր, հատ	292	7845.2	-	-	-
Տարբեր տեսակի ապրանքներ, հատ	404	806.5	9036.0	18375.9	22.8 անգ

2013 թվականի հունվար-սեպտեմբերին նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատ մարդասիրական օգնության ծավալը նվազել է 60.1 տոկոսով: Մարդասիրական օգնությունը ստացվել է Ռուսաստանի Գաշնությունից, Հայաստանի Հանրապետությունից, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներից և Գերմանիայից:

ԼԳՀ ներմուծված մարդասիրական օգնության ծավալն ըստ երկրների

	Արժեքը, հազ. դրամ		Տեսակարար կշիռը, %	
	2012թ. հունվար-սեպտեմբեր	2013թ. հունվար-սեպտեմբեր	2012թ. հունվար-սեպտեմբեր	2013թ. հունվար-սեպտեմբեր
Ընդամենը	247878.2	98966.1	100.0	100.0
<i>այդ թվում՝</i>				
ՄԱԷ	17160.1	-	7.0	-
ԱՄՆ	45444.8	40155.7	18.3	40.6
Հոլանդիա	9023.8	-	3.6	-
Գերմանիա	-	3136.0	-	3.2
Ֆրանսիա	8412.7	-	3.4	-
ՌԳ	96221.1	9701.3	38.8	9.8
ՀՀ	71615.7	45973.1	28.9	46.4

Մարդասիրական օգնության ծավալների դինամիկան (հունվար-սեպտեմբերին), ըստ տարիների, հազ.դրամ

